

Codex over het welzijn op het werk

Boek VIII.- Ergonomische belasting

Titel 3.– Manueel hanteren van lasten

Gewijzigd bij: (1) koninklijk besluit van 14 mei 2019 tot wijziging van de codex over het welzijn op het werk, wat het periodiek gezondheidstoezicht betreft (B.S. 11.6.2019)

Omzetting in Belgisch recht van de Europese richtlijn 90/269/EEG van de Raad van 29 mei 1990 betreffende de minimum veiligheids- en gezondheidsvoorschriften voor het manueel hanteren van lasten met gevaar voor met name rugletsel voor de werknemers (vierde bijzondere richtlijn in de zin van artikel 16, lid 1, van Richtlijn 89/391/EEG)

Art. VIII.3-1.- Voor de toepassing van deze titel wordt onder manueel hanteren van lasten verstaan, elke handeling waarbij een last door één of meer werknemers wordt vervoerd of ondersteund, zoals het optillen, neerzetten, duwen, trekken, dragen of verplaatsen van een last, en die vanwege de kenmerken ervan of ergonomisch ongunstige omstandigheden risico's inhoudt voor de werknemers, met name voor rugletsels.

Art. VIII.3-2.- De werkgever wiens werknemers kunnen belast worden met het manueel hanteren van lasten is er toe gehouden een risicoanalyse uit te voeren waarbij rekening gehouden wordt met de factoren vermeld in het tweede lid.

Het manueel hanteren van een last kan een risico opleveren, met name voor rugletsel, in de volgende gevallen:

1° wanneer de last:

- te zwaar of te groot is;
- onhandig of moeilijk vast te pakken is;
- onstabiel is of de inhoud ervan kan gaan schuiven;
- zo ligt dat hij op een afstand van de romp of met voorovergebogen of verdraaide romp gehouden of gehanteerd moet worden;
- door zijn vorm en/of consistentie, met name in geval van stoten, voor de werknemer letsels kan veroorzaken;

2° wanneer de lichamelijke inspanning:

- te groot is;
- slechts mogelijk is door een draaiende beweging van de romp;
- kan leiden tot een plotselinge beweging van de last;
- wordt uitgevoerd met het lichaam in onstabiele positie;

3° wanneer de taak één of meer van de volgende vereisten stelt:

- er moeten lichamelijke inspanningen worden verricht die met name de wervelkolom te vaak of te langdurig belasten;
- er zijn onvoldoende rust- of recuperatieperioden;
- de lasten moeten over te grote afstanden worden opgetild, neergezet of gedragen;
- het werktempo wordt bepaald door een proces dat door de werknemer niet kan worden aangepast;

4° wanneer de kenmerken van de arbeidsplaats en van de arbeidsomstandigheden het risico kunnen doen toenemen doordat:

- er niet genoeg ruimte is, met name in verticale richting, om het werk te verrichten;
- de bodem oneffen is, en dus een risico oplevert voor struikelen, of glad is, zodat de werknemer erop kan uitglijden met het schoeisel dat hij draagt;
- de ruimte of de arbeidsplaats zodanig is dat de werknemer de lasten niet manueel kan hanteren op een veilige hoogte of in een gunstige houding;
- de bodem of de werkplek hoogteverschillen vertoont, zodat de last op verschillende hoogten moet worden gehanteerd;
- de bodem of het steunpunt onstabiel is;
- de temperatuur, luchtvochtigheid of luchtcirculatie niet aangepast is;

5° wanneer de volgende individuele risicofactoren aanwezig zijn:

- lichamelijke ongeschiktheid voor het uitvoeren van de taak;
- onaangepastheid van de kledij, de schoenen of andere persoonlijke uitrusting;
- onvoldoende of onaangepaste kennis of opleiding.

Art. VIII.3-3.- De werkgever is ertoe gehouden passende organisatorische maatregelen te nemen, passende middelen te gebruiken, of zulke middelen aan de werknemers te bezorgen, inzonderheid arbeidsmiddelen voor het heffen van lasten, om te voorkomen dat de werknemers lasten manueel moeten hanteren.

Art. VIII.3-4.- Wanneer niet kan worden voorkomen dat de werknemers lasten manueel moeten hanteren, treft de werkgever de volgende maatregelen, waarbij hij rekening houdt met de risicoanalyse bedoeld in artikel VIII.3-2:

1° hij richt de werkposten zodanig in dat het hanteren kan gebeuren in optimale voorwaarden betreffende de veiligheid en de gezondheid;

2° hij ziet er op toe dat de risico's voor met name rugletsel, worden voorkomen of beperkt door passende maatregelen te treffen.

Art. VIII.3-5.- De werkgever stelt de risicoanalyse en de preventiemaatregelen bedoeld in de artikelen VIII.3-2 tot VIII.3-4 vast, na het advies van de bevoegde preventieadviseur en de preventieadviseur-arbeidsarts en dat van het Comité te hebben ingewonnen.

Art. VIII.3-6.- De werkgever informeert de werknemers over alle maatregelen die, in toepassing van deze titel, betreffende het manueel hanteren van lasten worden genomen.

De werknemers ontvangen inzonderheid algemene aanwijzingen en, telkens wanneer het mogelijk is, nauwkeurige inlichtingen betreffende het gewicht van de last en het zwaartepunt of de zwaarste kant, wanneer het gewicht van de inhoud van een verpakking niet over het middelpunt is verdeeld.

Art. VIII.3-7.- Bovendien zorgt de werkgever ervoor dat de werknemers een adequate opleiding krijgen en nauwkeurige inlichtingen ontvangen:

1° over de manier waarop lasten gehanteerd moeten worden;

2° over de risico's die zij lopen wanneer de werkzaamheden niet op een technisch correcte manier worden uitgevoerd;

3° de risicofactoren bedoeld in artikel VIII.3-2, tweede lid, 5°.

Art. VIII.3-8.- De werkgever treft de nodige maatregelen opdat de werknemers belast met het manueel hanteren van lasten worden onderworpen aan een passend gezondheidstoezicht.

Het gezondheidstoezicht wordt uitgeoefend overeenkomstig de bepalingen van boek I, titel 4.

Art. VIII.3-9.- Vooraleer hen met dit werk te belasten, onderwerpt de werkgever de werknemers belast met het manueel hanteren van lasten met risico voor met name rugletsel aan een voorafgaande gezondheidsbeoordeling.

Deze beoordeling omvat inzonderheid een onderzoek van het spierstelsel en beendergestel, en een cardiovasculair onderzoek.

Art. VIII.3-10.- De werkgever onderwerpt de werknemers die manueel lasten moeten hanteren met risico voor met name rugletsel aan een periodieke gezondheidsbeoordeling.